

TÁJÉKOZTATÓ*

*az államháztartás központi alrendszerének
2013. július végi helyzetéről*

2013. augusztus

---

* Az államháztartás központi alrendszerének havonkénti részletes adatai megtalálhatók a Magyar Államkincstár honlapján (<http://www.allamkincstar.gov.hu>).

ÖSSZEFOGLALÁS

Az államháztartás központi alrendszerének július végi pénzforgalmi adatai

Az államháztartás központi alrendszerének 2013. július havi hiánya 129,5 milliárd forintra teljesült. Ezen belül a központi költségvetés 179,1 milliárd forintos deficittel, az elkülönített állami pénzalapok 5,6 milliárd forintos, a társadalombiztosítás pénzügyi alapjai pedig közel 44 milliárd forintos szufficittal zártak.

Az államháztartás központi alrendszerének 2013. július végi hiánya így 851,2 milliárd forintra teljesült. 2012-ben az államháztartás központi alrendszerének I-VII. havi hiánya 437,5 milliárd forintot tett ki.

A 2012. és a 2013. év költségvetésének teljesülése tekintetében fel kell hívni a figyelmet arra, hogy az egyes adónemeket érintő változások következtében (néhány adónemből származó bevételi előirányzat csökkent, bizonyos adónemek megszűntek, illetve módosultak, másrészt új adónemek kerültek bevezetésre) a két időszak összehasonlítása mindezen tényezők torzító hatásának kiszűrése nélkül nem lehetséges.

Ezenkívül a szervezeti változások következtében a költségvetési szervek bevételeinek és kiadásainak idei évi alakulásában kiemelt szerepet játszanak a 2012. május 1-jétől, valamint a 2013. január 1-jétől átvett önkormányzati intézmények, továbbá április 1-jétől a volt nonprofit egészségügyi gazdasági társaságok kiadásai.

Központi költségvetés

Bevételek

A központi költségvetés július végi bevételei az előző év azonos időszakához képest közel 275 milliárd forinttal nagyobb összegben alakultak. A magasabb teljesülés hátterében egyrészt egyes adóbevételek - a személyi jövedelemadó, a regisztrációs adó, valamint az illetékbevételek - előző évet meghaladó befizetései, valamint az idén bevezetett új adónemekből befolyt bevételek, másrészt pedig a központi költségvetési szervek és fejezeti kezelésű előirányzatok magasabb összegű bevételei állnak. Emellett nagyobb összegben alakultak az állami vagyonnal kapcsolatos befizetések és az egyéb bevételek is.

Kiadások

A központi költségvetés július végi kiadásai mintegy 826 milliárd forinttal magasabb összegben teljesültek, mint az elmúlt év azonos időszakában, mely elsősorban a költségvetési szervek és szakmai fejezeti kezelésű előirányzatok kiadásainak - az intézményi struktúraváltással összefüggő - idei nagyobb összegű teljesülésével függ össze. (A 2013. évben már központi kiadásként jelentkeznek az átvett egészségügyi, szociális és egyéb intézmények kiadásai, valamint a köznevelésben a pedagógusok illetménye.) Ezenkívül meghaladták az előző évi kifizetéseket az egyedi és normatív támogatások, a közszolgálati műsorszolgáltatás támogatása, lakásépítési támogatások, a kezességérvényesítések, az egyéb kiadások és az állami vagyonnal kapcsolatos kiadások is.

Kamatgyenleg

A kamatkiadások 2013. július végén 715,6 milliárd forintot tettek ki, 40,4 milliárd forinttal kevesebbet, mint az előző év megfelelő időszakában, a kamatbevételek pedig 70,9 milliárd forintos szintet értek el, 7,1 milliárd forinttal kevesebbet az előző évinél. A nettó kamatkiadás (644,8 milliárd forint) így összességében 33,3 milliárd forinttal kedvezőbb az előző év azonos időszakához képest.

TB Alapok

A társadalombiztosítási alapok 2013. július végi 180,0 milliárd forintos szufficitje a Nyugdíjbiztosítási Alap mintegy 121,6 milliárd forintos, valamint az Egészségbiztosítási Alap 58,4 milliárd forintos többletéből tevődik össze. 2012. július végén az Alapok együttes többlete 19,0 milliárd forintot tett ki. A különbség elsősorban bevételi oldalon jelentkezett, az előző évinél magasabb összegben teljesültek többek között a Nyugdíjbiztosítási Alap szociális hozzájárulási adó- és járulékbevételei, az egészségügyi hozzájárulások, valamint az Egészségbiztosítási Alap költségvetési támogatásai, térítései is. Ez utóbbi jogcím 2013-tól már a munkahelyvédelmi akciótervvel összefüggő hozzájárulásokat is tartalmazza.

Elkülönített állami pénzalapok

Az elkülönített állami pénzalapok július végi 62,1 milliárd forintos többlete az előző év azonos időszakához képest kedvezőtlenebb lett. Az alapok összes bevételei 17,6 milliárd forinttal alacsonyabban, kiadásai pedig 6,3 milliárd forinttal magasabban teljesültek az előző év azonos időszakához viszonyítva. A bevételek közül a Nemzeti Foglalkoztatási Alap szakképzési hozzájárulás bevételeiből folyt be kevesebb, ezenfelül az Alap a szociális hozzájárulási adóból az idén már nem részesül. A kiadások közül elsősorban a Nemzeti Foglalkoztatási Alap Start-munkaprogram teljesítése - az előirányzatnak megfelelően - alakult magasabb összegben. Továbbá a Kutatási és Technológiai Innovációs Alap és a Nemzeti Kulturális Alap idei kiadása is nagyobb összegben teljesült.

Az államháztartás központi alrendszerének július végi főbb pénzforgalmi adatai a következők:

	milliárd forintban		Index (%)	milliárd forintban		Index (%)
	2012. évi előzetes tény (1)	2012. I-VII. hó tény (2)	előzetes tény=100 (2/1)	2013. évi törvényi módosított előirányzat (1)	2013. I-VII. hó tény (2)	törvényi módosított előirányzat=100 (2/1)
Központi költségvetés egyenlege	-620,1	-542,5	87,5	-872,5	-1 093,3	125,3
bevétel:	9 376,7	5 101,2	54,4	10 232,3	5 376,6	52,5
kiadás:	9 996,8	5 643,7	56,5	11 104,8	6 469,9	58,3
Elkülönített állami pénzalapok egyenlege	130,4	86,0	66,0	-7,3	62,1	-
bevétel:	508,8	277,3	54,5	431,4	259,7	60,2
kiadás:	378,4	191,3	50,6	438,7	197,6	45,0
Társadalombiztosítási alapok egyenlege	-117,8	19,0	-	0,0	180,0	-
bevétel:	4 509,8	2 642,0	58,6	4 651,6	2 870,1	61,7
kiadás:	4 627,6	2 623,0	56,7	4 651,6	2 690,1	57,8
EGYENLEG ÖSSZESEN	-607,5	-437,5	72,0	-879,8	-851,2	96,7
bevétel:	14 395,3	8 020,5	55,7	15 315,3	8 506,4	55,5
kiadás:	15 002,8	8 458,0	56,4	16 195,1	9 357,6	57,8

I.

A KÖZPONTI KÖLTSÉGVETÉS PÉNZÜGYI FOLYAMATAINAK FŐBB JELLEMZŐI

A.

A BEVÉTELEK RÉSZLETES ÁTTEKINTÉSE

- Társasági adóból** a központi költségvetésben az év első hét hónapjában 116,2 milliárd forint bevétel keletkezett, ami az előző év azonos időszakának 89,5%-a. Az elmaradás háttérében egyrészt a kedvezményes, 10%-os adókulcs kiterjesztése miatt a vállalkozások alacsonyabb adóelőleg-fizetési kötelezettsége áll, másrészt pedig a májusi adóbevallást követő kiutalások idén júliusban koncentráltabban, nagyobb összegben teljesültek, mint tavaly.

A **hitelintézeti járadék** jogcímen a központi költségvetésben július végéig 7,8 milliárd forint bevétel realizálódott, amely teljesítés 3,5 milliárd forinttal meghaladja a 2012. év első hét hónapjában befolyt bevételt. A nagyobb teljesülést a hitelintézetek árfolyamgát-rendszeréhez kapcsolódó adóalap növekedése indokolja.

A **cégautóadóból** július végéig 23,6 milliárd forint bevétel teljesült, mely a 2012. év azonos időszakát 1,5 milliárd forinttal haladja meg.

Az **energiaellátók jövedelemadója** címén az év első hét hónapjában a központi költségvetésben -33,3 millió forint bevétel keletkezett. Ez a negatív bevételi összeg 7,8 milliárd forinttal kedvezőbb a bázisévi bevételnél. Az előző év azonos időszakához viszonyított eltérés a júliusi adóbevallásokhoz kapcsolódó adó-visszaigénylések eredménye, amelyek idén júliusban lényegesen mérsékeltebb, közel 8 milliárd forinttal alacsonyabb összegben jelentkeztek, mint tavaly.

Az **egyszerűsített vállalkozói adóból** az év I-VII. hónapjában 53,8 milliárd forint bevétel teljesült. E bevétel 23,7%-kal marad el a 2012. év azonos időszakától, melynek háttérében az adózók új adónemekre, elsősorban a kisadózók tételes adójára (a továbbiakban: KATA) való áttérése áll. A KATÁ-t a 2013. évben eddig mintegy 12 ezer, korábban EVÁ-s vállalkozás választotta.

Az **energiaadóból** 11,3 milliárd forint bevétele származott a központi költségvetésnek az év első hét hónapjában, amely az előző év azonos időszakának értékétől (11,5 milliárd forint) 0,2 milliárd forinttal (1,7%-kal) maradt el. A csökkenés háttérében az alacsonyabb ipari teljesítményhez köthető mérsékeltebb energiafelhasználás állhat.

A **környezetterhelési díj** mérlegsoron a jóváírások és terhelések egyenlegeként 3,6 milliárd forint bevétel keletkezett, mely az előző év első hét havi eredményétől 0,6 milliárd forinttal (14,3%-kal) maradt el.

Bányajáradék címén július végéig 37,7 milliárd forint bevétele keletkezett a központi költségvetésnek. A 2012. évi adatokhoz képest 31,1 milliárd forinttal, azaz 45,2%-kal volt alacsonyabb a befizetés. A bevétel elmaradásának háttérében elsősorban a gázértékre bevezetett felső korlát, a nyersolaj világpiaci árának csökkenése, valamint a 10%-os rezsicsökkentés érdekében véghezvitt hatósági ár csökkentése áll.

Játékadóból az év I-VII. hónapjában 17,5 milliárd forint bevétele keletkezett a központi költségvetésnek, amely 19,1 milliárd forinttal (52,2%-kal) alacsonyabb a 2012. év azonos időszakának befizetésénél.

Az **egyéb befizetések** mérlegsoron július végéig mintegy 11 milliárd forint bevétel keletkezett, ami az egy évvel korábbi, 6,9 milliárd forint összegű bevételt 4,1 milliárd forinttal meghaladja. Ezen a mérlegsoron a NAV által beszedett bírság- és pótlékbevételek szerepelnek.

Az **egyéb központosított bevételek** mérlegsoron jelennek meg a költségvetési törvény 12. § (1) bekezdésében meghatározott központosított bevételek (pl. a rehabilitációs hozzájárulásból, a környezetvédelmi termékdíjakból, a különféle bírságokból, valamint a 2013. július 1-jétől bevezetett elektronikus útdíjból származó bevételek). Július végéig 99,8 milliárd forint bevétel teljesült ezen a mérlegsoron.

A **pénzügyi szervezetek** 2010-ben bevezetett **különadója** sora július végéig a központi költségvetésnek 71,4 milliárd forint bevétele keletkezett, amely 65,0 milliárd forinttal magasabb a 2012. év azonos időszakának befizetésénél (6,4 milliárd forint). Az előző év azonos időszakához viszonyított magasabb

teljesülés háttérében a pénzüintézetek végtörlesztéshez kapcsolódó, 2012-ben teljesített adó-visszaigénylései állnak.

A szintén 2010-ben bevezetett **egyed-ágazatok terhelő különadóból** 2013. I-VII. hónapjában 10,4 milliárd forint bevétel származott. Ez a bevétel a tavalyi év azonos időszakának 13,5%-a. 2013. január 1-jétől az adónem megszűnt, de az áthúzódó pénzforgalmi hatás miatt idén még jelentkezett befizetés.

A kisadózók tételes adója új adónem, amely 2013. január 1-jétől hatályos. Július végéig 14,2 milliárd forint bevétel teljesült.

A kisvállalati adó szintén új adónem, amely 2013. január 1-jétől hatályos. Az év első hét hónapjában 5,6 milliárd forint bevétel realizálódott.

A közműadó mérleg soron júliusig 26,5 milliárd forint bevétel keletkezett. Az adónem 2013. január 1-jétől került bevezetésre, az adót az adózók évente kétszer fizetik be. Az első befizetési kötelezettség március 20-án volt esedékes.

2. Az év első hét hónapjában az **általános forgalmi adóból** 1526,2 milliárd forint bevétele keletkezett a költségvetésnek, ami az egy évvel korábbi összegtől 126,5 milliárd forinttal marad el. Az alacsonyabb teljesülés háttérében jellemzően a kiutalás nagyobb volumene játszik szerepet. A befizetések 0,4%-kal elmaradtak, míg a kiutalások 11,2%-kal magasabban alakultak az előző évinél. Az előző évinél magasabb összegű kiutalások a határidők - 45 napról 75 napra történő megemlése - jogszabályi változásával hozhatók összefüggésbe.

A jövedéki adóból realizált bevétel az év első hét hónapjában 491,2 milliárd forintot tett ki, amely az egy évvel korábbi bevételhez képest 17,0 milliárd forinttal, 3,3%-kal alacsonyabb. Az üzemanyagok esetében 257,9 milliárd forint jövedékiadó-bevétel keletkezett, amely 10,8 milliárd forinttal (4,0%) maradt el a bázisidőszaki bevételtől, melynek háttérében az alacsonyabb benzinforgalom áll. A dohánygyártmányok jövedéki adója (186,8 milliárd forint) 7,3 milliárd forinttal volt alacsonyabb a tavalyi év első hét havi bevételénél, mely a cigaretta forgalomcsökkenés, a cigarettáról a fogyasztási dohányra való forgalom-átterelődés, valamint a bázis év decemberi adóemelés megelőző készletezés tárgyév eleji forgalmat csökkentő hatásának tudható be, ezt azonban részben ellensúlyozta az adóemelés hatása. A szeszesitaloknál és egyéb termékeknél 46,5 milliárd forint összegű teljesítés történt, amely 1,1 milliárd forinttal magasabb a bázisidőszaki összegnél. A szeszesitalok és egyéb termékek utáni bevétel növekedés az adóemelés pozitív és a forgalomcsökkenés, valamint az adóemelés előtti készletezés negatív hatásának egyenlegéből adódott.

A regisztrációs adóból az év első hét hónapjában 8,7 milliárd forintos bevétele keletkezett a költségvetésnek, mely 108,8%-a a tavalyi év azonos időszaka teljesítésének. A növekedés háttérében a kereskedők általi, bázis évet megelőző évvégi előrefizetések miatti alacsony bázis áll.

A távközlési adóból július végéig mintegy 25 milliárd forint bevétele származott a költségvetésnek. A távközlési adó új adónem, amely 2012. július 1-jétől hatályos, az első befizetési kötelezettség szeptemberben keletkezett.

A **pénzügyi tranzakciós illeték** mérlegsoron a költségvetésnek az év első hét hónapjában 81,8 milliárd forint bevétele keletkezett. Az új adónem 2013. január 1-jétől került bevezetésre.

A **biztosítási adóból** január-július hónapban 14,9 milliárd forint bevétel keletkezett. Az új adónem 2013. január 1-jétől a biztosítókat terhelő pénzügyi intézmények különadóját és a tűzvédelmi hozzájárulást váltja ki. A biztosítási adó a biztosító bruttó díjbevétele alapján kerül kivetésre, mértéke biztosítási ágazatonként eltérő.

3. A **személyi jövedelemadó** államháztartási szintű bevétele az év I-VII. hónapjában 879,0 milliárd forint volt, amely a 939,3 milliárd forintos bruttó befizetés és az 60,3 milliárd forintos kiutalás egyenlegeként képződött. Ez a bevétel 17,6 milliárd forinttal, 2,0%-kal magasabb az egy évvel korábbi összegnél. Az előző év azonos időszakához képest a befizetések 23,8 milliárd forinttal (2,5%-kal), míg a kiutalások 41,4 milliárd forinttal (40,7%-kal) csökkentek. A bázisidőszaktól való eltérés oka egyrészt az, hogy a befizetések a félszuperbruttó kivezetése miatt csökkennek, másrészt a kiutalások alacsonyabban teljesülnek, köszönhetően a magánszemélyek előző évi bevallásaihoz kötődő visszaigénylések csökkenésének.

Az **illetékbecfizetések** – a tavalyi év első hét havi bevételéhez viszonyítva 7,2%-kal, 4,1 milliárd forinttal magasabb – összege 61,4 milliárd forintot tett ki. A növekedés jórészt az önkormányzatok támogatási rendszerének változásával hozható összefüggésbe. Az önkormányzatok 2013 januárjától már nem részesülnek e jogcím bevételeiből, helyette normatív támogatás érvényesül.

A **gépjárműadóból** július végéig 21,8 milliárd forint bevétele keletkezett a központi költségvetésnek. Az önkormányzati feladatok és azok ellátását biztosító források szabályozásának változása eredményeként az önkormányzatok által beszedett gépjárműadó 60%-át átutalják a központi költségvetésbe.

A 2010 novemberétől fizetendő közteherből, a **háztartási alkalmazottak utáni regisztrációs díjből** az év első hét hónapjában 13,5 millió forintos bevétele származott a központi költségvetésnek.

A **magánszemélyek jogviszonyának megszűnéséhez kapcsolódó** egyes jövedelmekre bevezetett 98%-os **különadóból** a központi költségvetésnek az I-VII. hónapban 613,4 millió forint bevétele keletkezett.

4. A **központi költségvetési szervek bevételei** az első hét hónapjában 883,1 milliárd forintot tettek ki, 20,4%-kal meghaladva a 2012. év azonos időszakának bevételeit (733,5 milliárd forint). Az eltérést számos tényező okozta, melyekből néhány jelentősebb a következő: 69,7 milliárd forint az Országos Egészségbiztosítási Pénztár által az intézményeknek utalt támogatás különbözete (2013 első hét hónapjában 311,6 milliárd forint, 2012 első hét hónapjában 241,9 milliárd forint), 5,6 milliárd forint pedig az EMMI fejezetnél a 2013. évi XXV. törvény alapján megszűnő, fekvőbeteg szakellátást végző nonprofit gazdasági társaságok számlaegyenlegének átutalása az újonnan alakuló jogutód

központi költségvetési szervek számláira. A két év bevételei közötti eltérésben a kiadásokhoz hasonlóan szerepet játszanak az alrendszer váltó intézmények bevételei, beleértve a számlaegyenleg-átvezetéseket is. 2012-ben a számlaegyenleg-átvezetés 15,5 milliárd forint volt, 2013-ban a volt nonprofit szervezeteké a már jelzett 5,6 milliárd forint, az önkormányzatoktól átvett intézmények számlaegyenleg átvezetése azonban az intézményszám nagysága miatt nem számszerűsíthető. A Klebelsberg Intézményfenntartó Központba (a továbbiakban: KIK) közel 3000 intézmény olvadt be.

5. **A szakmai fejezeti kezelésű előirányzatok bevételei** címén az első hét hónapban 672,2 milliárd forint folyt be, ez az előző évi első hét havi bevétel 117,6%-a. A *nem uniós bevételek* 2013. első hét hónapjában mindössze 59,7 milliárd forintot tettek ki, ami 14,4 milliárd forinttal elmaradt az előző év azonos időszakához képest (2012-ben 74,1 milliárd forint). 2012-ben többek között az alábbi tételek teljesültek magasabban: 17,6 milliárd forint a Gazdaságfejlesztési Operatív programon az Új Magyarország KKVH program keretében fel nem használt és visszautalt támogatás jóváírása, 15,8 milliárd forint az Új Magyarország Vidékfejlesztési Programon jóváírt hazai forrás különbözete, illetve 5,1 milliárd forint a 2011-ben a VM-hez tartozó „Víz-, környezeti- és természeti katasztrófa kárelhárítás” fejezeti kezelésű előirányzat maradványának jóváírása a BM azonos megnevezésű törvényi sora részére. A szakmai fejezeti kezelésű előirányzatok bevételei között az *EU támogatás* az első hét hónapban 612,5 milliárd forintot tett ki, mely közel 115 milliárd forinttal magasabb a 2012. év azonos időszakához képest. Ezen belül a legnagyobb összegű bevétel a Nemzeti Stratégiai Referenciakeret Operatív Programjaihoz társítható 525,9 milliárd forint összegben, mely az egyes hónapokban – igazodva az operatív program számlák egyenlegéhez – eltérő arányban járult hozzá a kiadásokra jutó uniós források utólagos elszámolásához. Az első félévben a teljesített kiadásra jutó bevételi arány mindössze 71,7% volt, melynek elsődleges oka, hogy az Európai Bizottsághoz benyújtott költségnyilatkozatok alapján az uniós források utalása nem történt meg maradéktalanul, ami átmeneti likviditási problémát okoz a közösségi hozzájárulás rendezésében. Az év második felében ez az arány helyreáll. Az Új Magyarország Vidékfejlesztési Program és a Halászati Operatív Program keretében júliusig összesen 80,9 milliárd forint uniós forrás került felhasználásra.
6. **A központi költségvetési szervektől származó befizetések** összege az első hét hónapban 17,0 milliárd forintot tett ki, amely 1,2-szerese a tavalyi év azonos időszaka befizetéseinek (2012-ben 14,1 milliárd forint). Idén az első hét hónapban 3,2 milliárd forintot tett ki a 2013. évi költségvetési törvény 10. § (7) bekezdésében előírt befizetési kötelezettség - a Munkahelyvédelmi akciótervvel összefüggésben a 2013. évi szociális hozzájárulási adó változásból eredő kiadási megtakarítás befizetése a központi költségvetési szervek által - teljesítése. A fennmaradó részt (13,8 milliárd forint) döntően a költségvetési törvény 10. §-ában a kizárólag saját bevételből gazdálkodó intézmények részére tételesen előírt befizetési kötelezettség teljesítése jelentette (Magyar Energetikai és

Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatala, kormányhivatalok, Földmérési és Távérzékelési Intézet).

7. Az **elkülönített állami pénzalapok befizetése** címen a Kutatási és Technológiai Innovációs Alap az I-VII. hónapban 5,0 milliárd forintos befizetést teljesített.
8. A **helyi önkormányzatok befizetései** címen az év I-VII. hónapjában a teljesítés 11,1 milliárd forint volt. Ez a sor tartalmazza:
  - a tárgyévet megelőző évi önkormányzati elszámolások alapján, a kincstári felülvizsgálat, illetve az ÁSZ ellenőrzése során megállapított jogtalanul igénybe vett és a tárgyévben a központi költségvetésbe visszafizetett hozzájárulások és támogatások összegeit, valamint ezek igénybevételi, kiegészítő és késedelmi kamatát,
  - a helyi önkormányzatoknak a 25 év alatti, valamint az 55 év feletti, továbbá a képzettséget nem igénylő munkakörben foglalkoztatott munkavállalók, a GYES-ről visszatérő és tartós munkanélküliség után elhelyezkedő munkavállalók foglalkoztatásához kapcsolódó 2013. évi szociális hozzájárulási adóváltozásból eredő kiadási megtakarításokhoz kapcsolódó befizetéseket, valamint
  - a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény 74. §-ában foglaltaknak megfelelően fizetendő hozzájárulás összegét.
9. Az **állami vagyonnal kapcsolatos bevételek** I-VII. havi összege 60,8 milliárd forint volt, amelynek meghatározó tételét a közel 44 milliárd forint összegű osztalékbevételek adták. Az együttesen 53,6 milliárd forint összegű hasznosítási bevételek további jelentősebb tételei a koncessziós és a haszonbérleti díjak. A 11 milliárd forint összegű értékesítési bevételek továbbra is alapvetően az üvegházhatású gázok kibocsátási egységeinek értékesítéséből (10,4 milliárd forint) származtak. A tavaly első hét havi bevétel 41,9 milliárd forintot tett ki, az ideihez képest felmerülő jelentős eltérést az osztalékbecfizetések 12 milliárd forintos nagyságrendű többlete és a kvótaértékesítési bevételek érkezése eredményezi.
10. A költségvetés **kamatbevételei** 2013. I-VII. hónapjában 70,9 milliárd forintot tettek ki. Ez általában két részből tevődik össze: a forintban fennálló követelések kamatából, valamint a devizában fennálló követelések kamatából. A forintban fennálló követelések 65,9 milliárd forint összegű kamatbevételt eredményeztek a költségvetésben. Az MNB a Kincstári Egységes Számla (KESZ) után 15,7 milliárd forintot fizetett. A devizában fennálló követelések után 5,0 milliárd forint bevétel származott 2013. I-VII. hónapjában. A tárgyidőszaki bevételek összege alacsonyabb lett az előző év azonos időszakához viszonyítva.
11. Az **egyéb bevételek** július végéig 24,3 milliárd forintot tettek ki. Ebből kiemelendő a kezesség-visszatérülés címén befolyt 5,6 milliárd forint, az előző évi maradványok átcsoportosításának technikai lebonyolításával kapcsolatban pótelőirányzat ellensúlyozása címen elszámolt 4,9 milliárd forint, valamint az önkormányzati adósságkonszolidációhoz kapcsolódó biztosíték befizetése címén

elszámolt 9,2 milliárd forint. 2013. július végéig 0,3 milliárd forint bevétele volt a költségvetésnek a tőkekövetelések visszatérüléséből, hasonlóan a 2012. év azonos időszakában befolyt bevételekhez.

12. Az **egyéb uniós bevételeken belül** a vámbeszedési és cukorágazati hozzájárulás Magyarországot illető 25%-aként 5,5 milliárd forint folyt be a központi költségvetésbe július végéig. Az uniós támogatások utólagos megtérítéseként 6,0 milliárd forint bevétel keletkezett január és július között, melynek döntő része (5,4 milliárd forint) a hazai finanszírozású beruházásként indult, majd a Közlekedés Operatív Program részeként megvalósuló 4-es metró beruházás egyes számláinak uniós beforgatásához kapcsolódik. Ezen kívül a Kohéziós Alapból megvalósuló három közlekedési, vasúti projekt és egy környezetvédelmi (technikai segítségnyújtás, előkészítés) tekintetében is megtörtént az utolsó 20%-ra jutó uniós bevétel elszámolása 537,7 millió forint összegben, 130,8 millió forint pedig a korábbi években hazai beruházásként indult, majd uniós finanszírozásba bevont projektek utólagos elszámolásából fakad.

B.

A KIADÁSOK JOGCÍMENKÉNT

1. Az **egyedi és normatív támogatásokra** fordított kiadások 2013. első hét hónapjában 178,3 milliárd forintot tettek ki, amely összeg 19,8%-kal haladja meg az előző év azonos időszakában történt teljesítést. Az eltérés a helyközi személyszállítási közszolgáltatások, illetve a vasúti pályahálózat működtetésének költségtérítésére, valamint az Eximbank kamatkiegyenlítését érintő támogatások magasabb mértékű kifizetésére vezethető vissza. Míg a költségtérítési támogatás nagyobb mértékű teljesítése az előző évihez képest jelentősen megemelt törvényi előirányzat időszakosan magasabb folyósítási ütemével magyarázható, addig a kamatkiegyenlítés növekedésének oka egyrészt a program keretében bevezetett új támogatási formáknak, másrészt az adott tárgyév második negyedévére vonatkozó támogatás elmúlt évihez mért, egy hónappal korábban történő kifizetéseinek köszönhető.
2. A médiaszolgáltatásokról és a tömegkommunikációról szóló 2010. évi CLXXXV. törvény 136. § (4) bekezdése értelmében a Magyar Állam évente **közszolgálati hozzájárulást** fizet a lineáris audiovizuális médiaszolgáltatások vételére alkalmas készüléket használó háztartások számát alapul véve. Az Állam a közszolgálati hozzájárulást tizenkét egyenlő részletben előre, minden hónap harmadik napjáig fizeti meg a Médiaszolgáltatás-támogató és Vagyonkezelő Alap pénzforgalmi számlájára. Ennek értelmében a közszolgálati hozzájárulás címről az év I-VII. hónapjában 40,0 milliárd forint kifizetés történt.
3. A **szociálpolitikai menetdíj-támogatásra** fordított kiadások 2013. első hét hónapjában 56,7 milliárd forintot tettek ki, amely összeg az előző év azonos időszakában történt teljesítés 98,6%-át teszi ki. Az eltérés döntően a támogatási rendszer átalakításából (a fogyasztói árkiegészítés szociálpolitikai menetdíj-támogatással történő felváltása) származik.

4. A **lakásépítési támogatásokra** fordított kiadások 2013. I-VII. hónapjában 80,6 milliárd forintot tettek ki, amely összeg 26,3%-kal haladta meg az előző év azonos időszakában történt teljesítés értékét. Az eltérés a támogatási jogcímek folyósítási rendjének szabályozásából, valamint a devizaalapú hitelek mellett bevezetett árfolyamgát hatásaiból adódik.
5. A **Nemzeti Család- és Szociálpolitikai Alap** a családi támogatásokat, a korhatár alatti ellátásokat, a jövedelempótló és jövedelemkiegészítő szociális támogatásokat, valamint a különféle jogcímen adott térítéseket tartalmazza. A családi támogatásokra a 2013. év I-VII. hónapjában összesen 255,1 milliárd forintot fordítottak, amely a 2012. évi I-VII. havi kiadásoktól mindössze 2,0%-kal maradt el. Ebből családi pótlékra mintegy 198,9 milliárd forintot folyósítottak, 3,1%-kal elmaradva az egy évvel korábbi kiadásoktól. A gyermekgondozási segélyre és a gyermeknevelési támogatásra fordított összegek (37,6 milliárd forint, illetve 8,5 milliárd forint) viszont meghaladták az előző évi I-VII. havi kifizetéseket (36,7 milliárd forint, illetve 7,9 milliárd forint). Ebben a hivatkozott három ellátással összefüggő könyveléstechnikai változás is szerepet játszott. A korhatár alatti ellátásokra a 2013. év I-VII. hónapjában összesen 141,8 milliárd forintot fordítottak, amely 15,8%-kal maradt el az előző év azonos időszakának a kiadásaitól. Ebből korhatár előtti ellátásra és balettművészeti életjáradékokra közel 91,0 milliárd forintot, szolgálati járandóságra pedig 50,8 milliárd forintot folyósítottak. A csökkenés a korhatár előtti ellátásoknál következett be. (A létszámcsökkenés hatása meghaladta az ellátások januárban végrehajtott emelésének (5,2%) a hatását.) A jövedelempótló és jövedelemkiegészítő szociális támogatásokra a 2013. év I-VII. hónapjában kifizetett összegek (36,6 milliárd forint) mindössze 2,4%-kal maradtak el az egy évvel korábbi kiadásoktól. Ezen ellátások köréből a legnagyobb tételt a fogyatékosági támogatásra és a vakok személyi járadékára fordított összegek (17,4 milliárd forint) tették ki, amely 0,4 milliárd forinttal volt kevesebb az előző évi kiadásoknál. Lényegesebb, létszámcsökkenésből eredő elmaradás volt még megfigyelhető a politikai rehabilitációs és más nyugdíjkiegészítések, valamint a mezőgazdasági járadékok és a házastársi pótlékok esetében is. A különféle jogcímen adott térítések a 2013. év I-VII. hónapjában 16,7 milliárd forintot tettek ki, amely a 2012. évi I-VII. havi teljesítés 98,7%-a. Ebből a legnagyobb tételt kitevő közgyógyellátás kiadásai 11,1 milliárd forintot tettek ki, szemben az egy évvel korábbi közel 11 milliárd forintos teljesüléssel. Az elmaradást alapvetően - tekintettel az ellátás kifutó jellegére - a gyermekgondozási díjban és a terhességi-gyermekágyi segélyben részesülők kompenzációjára fordított összegek okozták, amely így idén július végéig 1,5 milliárd forintot tett ki, szemben a tavalyi 1,8 milliárd forinttal.
6. A **költségvetési szervek kiadásai** 2013. első hét hónapjában 2094,3 milliárd forintot tettek ki, amely 29,6%-kal haladta meg az egy évvel korábbi, azonos időszak kiadásait (1616,0 milliárd forint), így 2013. első hét hónapjában 478,3 milliárd forinttal több kifizetésre került sor az előző év azonos időszakához viszonyítva. Ezen belül 2013-ban 289,1 milliárd forinttal magasabb a személyi juttatásokra és munkaadókat terhelő járulékokra (a bérjellegű függő tételekkel

együtt) kifizetett összeg. A 2013. január-július időszakban ezen a címen 1161,0 milliárd forint, 2012. első hét hónapjában 871,9 milliárd forint került kifizetésre. A 289,1 milliárd forintból 219,5 milliárd forint a KIK-nél jelentkezik. A 2013. első hét havi kiadását növelték még a következő kiadások: 21,3 milliárd forint a Közlekedésfejlesztési Koordinációs Központ – közlekedési feladatok és programok intézmény kiadásának különbözete (2013-ban 46,9 milliárd forint, 2012-ben 25,6 milliárd forint), 8,6 milliárd forint a Gripen bérleti díj és a kapcsolódó áfakifizetés különbözete (2013-ban 18,1 milliárd forint, 2012-ben 9,5 milliárd forint). A két év kiadásai közötti eltérésben jelentős szerepet játszottak a 2013. január 1-jétől központi költségvetési szervként működő volt önkormányzati intézmények, illetve április 1-jétől a volt nonprofit egészségügyi gazdasági társaságok kiadásai. A kiadásokat áttekintve - az előbb említett személyi juttatások és szociális hozzájárulási adó, munkaadókat terhelő járulékok mellett – ezen időszakban dologi kiadásokra mintegy 669,6 milliárd forintot, beruházásokra pedig 108,4 milliárd forintot fordítottak. A fennmaradó részt alapvetően a támogatásértékű kiadások, államháztartáson kívülre irányuló pénzeszközátadások, felújítások, ellátottak pénzbeli juttatásai, az előző évi maradvány-átadások mellett a függő, átfutó és kiegyenlítő kiadások forgalma tette ki.

7. **A szakmai fejezeti kezelésű előirányzatok** első héthavi teljesítése 1391,8 milliárd forint volt, amely az előző évi hasonló időszak kiadásainak 123,8 %-a. A *nem uniós forrásokból finanszírozott kiadások* az első hét hónapban 486,8 milliárd forintot tettek ki, amely 9,2 milliárd forinttal volt magasabb az előző évi azonos időszak adataihoz képest (2012-ben 477,6 milliárd forint). 2013. első hét hónapjában magasabban teljesült kifizetések között szerepel például: 12,1 milliárd forint a normatív finanszírozásra (közoktatási célú humánszolgáltatások és a nem állami felsőoktatási intézmények támogatására) történt kifizetések különbözete, 9,3 milliárd forint az NFM „Infokommunikációs szolgáltatások, konszolidáció” törvénysoráról történt kifizetések különbözete, 7,8 milliárd forint a kormányhatározat alapján történt maradvány-átutalások különbözete, 7,3 milliárd forint a megváltozott munkaképességűek támogatására kifizetett összegek különbözete, 6,6 milliárd forint a BM „Víz-, környezeti- és természeti katasztrófa kárelhárítás” törvénysorról kifizetett összegek különbözete. Az év első hét hónapjában az *uniós előirányzatokból* a kedvezményezettek részére összesen 905,0 milliárd forint kifizetés történt, mely 258,7 milliárd forinttal haladja meg a 2012. évi azonos időszak kifizetéseit. A növekedéshez a strukturális kiadások járultak leginkább hozzá, a strukturális támogatásokra fordított 773,2 milliárd forint döntő részét pedig a Nemzeti Stratégiai Referenciakeret programjai (733,2 milliárd forint) tették ki. A magas kiadás az $n+2/n+3$ célérték elérése érdekében hozott, pályáztatási és kifizetési folyamat felgyorsítását szolgáló intézkedéseknek köszönhető. A vidékfejlesztési támogatások, ezen belül az Új Magyarország Vidékfejlesztési Program címen összesen 112,6 milliárd forint összegű kiadás történt július végéig.

8. **Az elkülönített állami pénzalapok támogatása** címen az I-VII. hónapban 81,8 milliárd forint került átutalásra a Központi Nukleáris Pénzügyi Alap, a Nemzeti Foglalkoztatási Alap, a Bethlen Gábor Alap, valamint a Wesselényi Miklós Ár- és Belvízvédelmi Kártalanítási Alap részére.
9. **A Garancia és hozzájárulás a társadalombiztosítási ellátásokhoz** előirányzat a Nyugdíjbiztosítási Alap és az Egészségbiztosítási Alap térítések nélkül számított költségvetési támogatásából tevődik össze. E célra 2013. év I-VII. hónapjában összesen 625,0 milliárd forintot fordítottak, amely közel 1,6-szerese az előző év azonos időszaka kifizetéseinek. A 2013. év I-VII. hónapjában a Nyugdíjbiztosítási Alap összesen 57,1 milliárd központi költségvetési hozzájárulásban részesült. Ebből az Alap az adórendszer átalakításával összefüggő pénzeszközátadás címen 33,4 milliárd forintot, a Munkahelyvédelmi akciótervvel összefüggésben pedig 23,7 milliárd forintot kapott. A 2013. évi központi költségvetési törvény 5. § (1) és (2) bekezdése alapján a Nyugdíjbiztosítási Alap igazgatási szervei kismértékű támogatásban részesültek a költségvetés céltartalékaiból foglalkoztatottak bérkompenzációjára, illetve a Prémiumévek programmal kapcsolatos kiadások fedezetére. A 2012. év azonos időszakában az Alap mintegy 59,3 milliárd forint támogatásban részesült, melyből az adórendszer átalakításával összefüggő pénzeszközátadás 59,2 milliárd forintot tett ki. A fennmaradó rész pedig tavaly is az Alap igazgatási szervei dolgozóinak bérkompenzációjára, illetve a Prémiumévek programmal kapcsolatos kiadásokra szolgált. Az Egészségbiztosítási Alap támogatása a 2013. év I-VII. hónapjában – térítések nélkül - összesen 567,9 milliárd forintot tett ki, amely 165,2%-át teszi ki az előző év azonos időszakában átutalt összegnek. A 2013. év I-VII. hónapjában az Egészségbiztosítási Alap járulék címen átadott pénzeszközként 219,5 milliárd forint támogatásban részesült, amely 8,2 milliárd forinttal kisebb a tavalyi év azonos időszakában kapott támogatásnál. Ebben a nemzeti kockázatközösség körébe tartozó személyek után fizetett havi, személyenkénti hozzájárulás összegének a kismértékű csökkenése játszott szerepet. Az Alap a kiadásai között 2012-től megjelenő korhatár alatti rokkantsági, rehabilitációs ellátások fedezetére idén az I-VII. hónapban összesen 206,3 milliárd forint támogatásban részesült, 90,6 milliárd forinttal meghaladva az előző év azonos időszakának költségvetési támogatását. (Tavaly e célra a Nyugdíjbiztosítási Alap is átadott pénzeszközt, melyet azonban idén teljes mértékben kiváltott a központi költségvetési támogatás.) A 2013. év I-VII. hónapjában az Egészségbiztosítási Alap két új címen is részesült támogatásban, a Munkahelyvédelmi akciótervvel összefüggő hozzájárulás 94,8 milliárd forintot tett ki, a kiadások támogatására történő pénzeszközátadás pedig meghaladta a 47,1 milliárd forintot. Az Egészségbiztosítási Alap idén és tavaly is részesült kismértékű támogatásban a költségvetés céltartalékaiból az igazgatási szervénél foglalkoztatottak bérkompenzációjára, illetve a Prémiumévek programmal kapcsolatos kiadások fedezetére.

10. A **helyi önkormányzatok támogatása** az első hét hónapban összesen 345,5 milliárd forintban teljesült. A januártól júliusig terjedő időszakban az alábbi jelentősebb tételek kifizetése történt meg:
- a helyi önkormányzatok működésének általános támogatása címről 68,3 milliárd forint, ezen belül:
    - = a települési önkormányzatok működésének támogatására 65,5 milliárd forint;
    - = a megyei önkormányzatok működésének támogatására 2,8 milliárd forint;
  - a települési önkormányzatok egyes köznevelési és gyermekétkeztetési feladatainak támogatása címről 93,3 milliárd forint;
  - a települési önkormányzatok szociális és gyermekjóléti feladatainak támogatása címről 118,2 milliárd forint;
  - a települési önkormányzatok kulturális feladatainak támogatása címről 18,0 milliárd forint;
  - a helyi önkormányzatok által felhasználható központosított előirányzatok címről 22,0 milliárd forint;
  - a helyi önkormányzatok kiegészítő támogatása címről 10,7 milliárd forint;
  - a vis maior támogatás címről 2,0 milliárd forint;
- új, év közben keletkezett jogcímen: a költségvetési szerveknél foglalkoztatottak 2013. évi kompenzációjára 8,8 milliárd forint.
11. **Kamatkiadásokra** 2013. I-VII. hónapjában 715,6 milliárd forintot fordított a költségvetés. Ez két részből tevődik össze: a forintban fennálló adósság kamatából, valamint a devizában fennálló adósság kamatából. A forintban fennálló adósság 483,7 milliárd forint összegű kamatterhének döntő részét az államkötvények után fizetendő 369,9 milliárd forintos, és a kincstárjegyek után fizetendő 100,6 milliárd forintos terhek jelentették. A kamatkiadások további része kötődött a devizában fennálló adóssághoz 231,9 milliárd forinttal terhelve 2013. I-VII. hónapjában a költségvetést. Ennek nagyobb része a devizakötvények kamatához kapcsolódik (200,9 milliárd forint). A devizahitelek kamata pedig 31,0 milliárd forintot tett ki. A kamatkiadások az előző év azonos időszakához viszonyítva 5,3%-kal csökkentek.
12. A **társadalmi önszerveződések támogatása** kiadási tétel magában foglalja a pártok és a pártalapítványok működésének támogatására átcsoportosítandó összegeket. A mérlegsorról az év I-VII. hónapjában 2,9 milliárd forint kifizetés történt.
13. A **kormányzati rendkívüli kiadások** mérlegsoron július végéig 2,5 milliárd forint kiadás teljesült. Ezen belül pénzbeli kárpótlásra 1,2 milliárd forintot, az 1947-es párizsi békeszerződésből eredő kárpótlásra 1,3 milliárd forintot, mindezek folyósítási költségeire pedig 48 millió forintot fizettek ki.
14. Az **állam által vállalt kezesség érvényesítése** 2013. első hét hónapjában 16,2 milliárd forint kiadást jelentett, melyből 9,3 milliárd forint volt a kkv-szektor és az agrárszektor finanszírozását segítő állami viszontgaranciák kiadása, amely

nagyrészt a Garantiqa Hitelgarancia Zrt. kezési ügyleteihez vállalt viszontgaranciák teljesítéséből származott. A további kifizetések (5,2 milliárd forint) az ún. lakáskezesekhez kötődő kezességek érvényesítéséből adódtak. A Mehib Zrt. 1,7 milliárd forint összegű kárfizetése az Eximbank Zrt.-nek nagyrészt a kazah BTA Bank fizetéképtelensége miatt merült fel. A 2013. július végéig teljesített kezességbevéltási kifizetések mértéke növekedést mutat a 2012. év hasonló időszakához képest (11,4 milliárd forint), ugyanakkor összetétele az egy évvel korábbi adatokhoz hasonló tendenciát mutat annyiban, hogy továbbra is a kkv-szektorhoz és a lakáskezesekhez köthető a bevéltások döntő része.

15. Az **egyéb kiadások** összege július végéig 60,7 milliárd forintot tett ki, amely már meghaladta az éves előirányzatot. Ennek fő előidézője az egyéb kiadások között található adósságszolgálati járulékos kiadások jelentős növekedése, mely 2013. első hét hónapjának időszakában 38,6 milliárd forint volt. A növekedés oka az, hogy a pénzügyi tranzakciós illeték márciustól kezdődően terhelődött a járulékos kiadások forintelszámolásaira. Az egyéb kiadások között jelennek meg a nemzetközi elszámolások kiadásai 13,0 milliárd forintban, az egyéb pénzügyi kiadások 5,6 milliárd forintban, valamint a települési és területi kisebbségi önkormányzatok támogatása 1,5 milliárd forint összegben.
16. A **támogatás az önkormányzati adósságok törlesztéséhez** című kiadási tétel összege az év I-VII. hónapjában 33,9 milliárd forintot tett ki. Ez év május hónapban konszolidálásra került az 5000 fő alatti települések azon köre, amelyről a Kormány az 1674/2012. (XII. 28.) határozatában, valamint ezen települések adósságvállalásának mértékéről az 1172/2013. (IV. 5.) határozatában döntés született. Továbbá sor került egy, 2012. december 12-én adósságrendezés alatt álló (az eljárás azóta lezárult) önkormányzat konszolidációjára is. Mindezekon felül nagyobb összegben sor került az 5000 fő feletti települések adósságkonszolidációjára is.
17. **Hozzájárulás az EU költségvetéséhez** mérlegsoron az első hét hónapban teljesített összeg 209,7 milliárd forint volt, mely a rendes, havi befizetések tendenciáit követi.
18. Az **állami vagyonnal kapcsolatos kiadások** I-VII. havi összege közel 84 milliárd forint volt, amelynek legnagyobb tétele az Állami Autópálya Kezelő Zrt. részére, az elektronikus útdíj rendszer kiépítésére fordítandó 30,9 milliárd forint folyósítása volt. A további, nagyságrendileg alacsonyabb mértékű kifizetések meghatározó eleme az ingatlanprojektek 13,5 milliárd forint összegű kiadása volt. Ezen belül a Nemzeti Eszközkezelő Zrt. számára ingatlanvásárlásra rendelkezésre bocsátott összeg 8,7 milliárd forintot tett ki. A termőföldekért fizetett életjáradék 6,3 milliárd forintos kiadást eredményezett július végéig. További jelentősebb tétel volt az állami tulajdonú gazdasági társaságok számára nyújtott tőkeemelések és támogatások 12,1 milliárd forintos összege. A 2013. első hét havi kifizetések összege jelentősen meghaladja az egy évvel korábbit (51,8 milliárd forint), a nagyságrendi eltérés az útdíjrendszer kiépítésének és a Nemzeti Eszközkezelő Zrt. ingatlanvásárlásai finanszírozásának következménye.

II.

ELKÜLÖNÍTETT ÁLLAMI PÉNZALAPOK

1. Az egyenleg alakulása

Az elkülönített állami pénzalapok I-VII. havi 62,1 milliárd forintos többlete a Nemzeti Foglalkoztatási Alap 27,7 milliárd forintos, a Központi Nukleáris Pénzügyi Alap 20,4 milliárd forintos, a Kutatási és Technológiai Innovációs Alap 7,5 milliárd forintos, a Bethlen Gábor Alap 5,8 milliárd forintos, a Nemzeti Kulturális Alap 0,8 milliárd forint többletéből, valamint a Wesselényi Miklós Ár- és Belvízvédelmi Kártalanítási Alap 0,1 milliárd forintos hiányából alakult ki. Az elkülönített állami pénzalapok I-VII. havi egyenlege az előző év azonos időszakához képest kedvezőtlenebb lett.

2. A bevételek alakulása

Az alapok összes bevételei 17,6 milliárd forinttal alacsonyabban teljesültek az előző év azonos időszakának az értékéhez képest. A bevételek közül a Nemzeti Foglalkoztatási Alap szakképzési hozzájárulás bevételeiből folyt be kevesebb. Ezen felül az Alap a szociális hozzájárulási adóból az idén már nem részesül. A játékadó Nemzeti Kulturális Alapot megillető része is elmaradt az elmúlt év azonos időszakának bevételeitől.

3. A kiadások alakulása

Az alapok összes kiadásai 6,3 milliárd forinttal magasabban teljesültek az előző év azonos időszakának az értékéhez képest. A kiadások közül a Nemzeti Foglalkoztatási Alap Start-munkaprogram teljesítése - az előirányzatnak megfelelően - alakult magasabb összegben. Ezen felül a Kutatási és Technológiai Innovációs Alap, valamint a Nemzeti Kulturális Alap idei kiadása is nagyobb lett.

III.

A TÁRSADALOMBIZTOSÍTÁS PÉNZÜGYI ALAPJAINAK GAZDÁLKODÁSA

1. Az egyenleg alakulása

Az év első hét hónapjában a társadalombiztosítás mindkét pénzügyi alapjának költségvetése többletet mutat. Ennek nagysága a Nyugdíjbiztosítási Alap esetében mintegy 121,6 milliárd forint, az Egészségbiztosítási Alap többlete 58,4 milliárd forint. 2012 ugyanezen időszakában a Nyugdíjbiztosítási Alap költségvetésének hiánya 4,6 milliárd forint, az Egészségbiztosítási Alap esetében a többlet 23,6 milliárd forint volt.

2. A bevételek alakulása

A két pénzügyi alap bevételeinek összege 2870,1 milliárd forint volt, ez az éves előirányzat 61,7%-a, ami az egyenletes évközi eloszlást feltételező 58,3%-os arányt 3,4 százalékponttal, 156,8 milliárd forinttal haladja meg. Az előző év ugyanezen időszakában a 2642,0 milliárd forint bevétel az éves teljesítés 58,6%-át tette ki.

A bevételek egyik meghatározó nagyságrendű csoportját a szociális hozzájárulási adó, a biztosított és az egészségügyi szolgáltatási járulék képezi, ezek összege 2035,2 milliárd forint, ami az éves előirányzat 61,7%-a. Az összes bevételen belüli arány 70,9%. A bázisidőszakban 1940,6 milliárd forint volt az ezekből a jogcímekből származó bevételek nagysága, ami az éves teljesítés 58,4%-a.

A bevételek másik nagy csoportját adó költségvetési támogatás és térítés összege 628,0 milliárd forint, ami az éves előirányzat 58,6%-a, és az összes bevétel 21,9%-a. Egy évvel korábban az ebből a forrásból származó bevételek összege 405,9 milliárd forint, a teljesítési arány 58,3%.

3. A kiadások alakulása

Az áttekintett időszakban a két pénzügyi alap összes kiadása 2690,1 milliárd forint volt, ez a tervezett együttes kiadási főösszeg 57,8%-a. 2012 ugyanezen időszakában 2623,0 milliárd forint az összes kiadás, ami az éves teljesítés 56,7%-a.

A nyugellátási kiadások összege 1650,5 milliárd forint, ami az éves előirányzat 58,3 %-a. Az összehasonlított időszakban 1510,7 milliárd forint az erre a célra fordított kiadás (57,2%).

Az egészségbiztosítási természetbeni ellátásaira (gyógyító-megelőző ellátás, gyógyszer-támogatás, gyógyászati segédeszközök támogatása stb.) felhasznált összeg 693,6 milliárd forint, az éves előirányzat 56,7%-a. A bázisidőszakban 668,0 milliárd forint volt a kiadás, ami az éves teljesítés 54,6%-a.

A szintén egészségbiztosítási kiadások közé tartozó pénzbeli ellátásokra (rokkantsági rehabilitációs ellátások, GYED, táppénz, terhességi gyermekágyi segély stb.) felhasznált összeg 324,0 milliárd forint, ez a tervezett éves előirányzat 58,1%-a. A bázisidőszakban közel ugyanekkora volt a kiadás (321,9 milliárd forint), ami az éves teljesítés 58,2%-át adta.

A két alapkezelő működési kiadásainak nagysága 12,4 milliárd forint (62,1%), 2012 ugyanezen időszakában - hasonló nagyságrendű - 12,9 milliárd forint volt az erre a célra fordított kiadás (58,0%).

NYUGDÍJBIZTOSÍTÁSI ALAP

1. Az egyenleg alakulása

Az Alap az első hét hónapot mintegy 121,6 milliárd forint többlettel zárta, ami döntően a szociális hozzájárulási adóból képződött bevételi többlet eredménye, a kiadások az időarányos értéknek felelnek meg.

2. A bevételek alakulása

Az Alap összes bevétele 1781,9 milliárd forint volt, ami az éves előirányzat 62,6%-a. Az időarányos értékhez viszonyított 4,3 százalékpontos többlet abszolút összegben 121,1 milliárd forintot jelent. Egy évvel korábban 1619,1 milliárd forint volt az Alap bevétele, ami az éves teljesítés 58,5%-ának felelt meg.

A bevételek 94,4%-a szociális hozzájárulási adó és biztosított járulék, az 1682,9 milliárd forint összegű eddigi teljesítés az előirányzat 62,2%-a. 2012 ugyanezen időszakában 1521,4 milliárd forint az ezen a jogcímen képződött bevétel, ami az éves teljesítés 58,6%-a.

Az egyéb járulékokból és hozzájárulásokból 27,4 milliárd forint bevétel származott, ami az éves előirányzatot 17,4%-kal haladta meg. A túlteljesülést a karkedvezmény-biztosítási járulék befizetések és a Nemzeti Foglalkoztatási Alapból érkező megterítések alakulása okozza. Az összehasonlított időszakban 25,7 milliárd forint volt a bevétel (60,3%).

Késedelmi pótlék és bírság bevételek összege 6,7 milliárd forint, a teljesítési arány 60%. Egy évvel korábban 6,3 milliárd forint volt a bevétel (58,7%).

A költségvetési támogatás I-VII. havi összege 57,1 milliárd forint, amiből az adórendszer átalakításával összefüggő pénzeszközátvétel 33,4 milliárd forint, a munkahelyvédelmi akciótervvel összefüggő támogatás összege 23,7 milliárd forint, a teljesítési arány 58,3%. Az átutalások a törvényi előírásoknak megfelelően alakultak. A bázisidőszakban a költségvetési támogatás összege 59,2 milliárd forint.

3. A kiadások alakulása

Az Alap kiadásai 1660,3 milliárd forintot tettek ki, a teljesítési arány megegyezik az időarányossal (58,3%). 2012 azonos időszakában a kiadások nagysága 1623,7 milliárd forint (57,2%).

A nyugellátási kiadások összege 1650,5 milliárd forint, ami az éves előirányzat 58,3%-a. Az összehasonlított időszakban a kérdéses kiadások összege 1510,7 milliárd forint (57,2%).

Az Alapkezelő szervezet működésére fordított kiadások nagysága 6,6 milliárd forint (60,5%), 2012 első hét hónapjában ugyanekkora volt a kiadás.

EGÉSZSÉGBIZTOSÍTÁSI ALAP

1. Az egyenleg alakulása

Az Alap az első félévet 58,4 milliárd forint szufficittel zárta. Egy évvel korábban az Alap költségvetési pozíciója 23,6 milliárd forintos többletet mutatott.

2. A bevételek alakulása

A bevételek I-VII. havi összege 1 088,2 milliárd forint volt, amely a bevételi főösszeg 60,3%-a. Ez 65,3 milliárd forinttal, 6,3%-kal több, mint az előző év azonos időszakában.

A biztosított egészségbiztosítási járulék és egészségügyi szolgáltatási járulék együttes félévi összege 352,3 milliárd forintot tett ki, a teljesítési arány 59,4%. Ez az előző év azonos időszakának értékétől – mely tartalmazta a szociális hozzájárulási adót is – 16,0%-kal, mintegy 66,9 milliárd forinttal maradt el.

Az egészségügyi hozzájárulásból származó bevétel összege 86,7 milliárd forint volt, amely az előirányzat 76,2%-a, és jelentősen, mintegy 20,9 milliárd forinttal meghaladja a 2012. I-VII. havi értéket is.

A bevételek több mint 52%-át kitevő költségvetési hozzájárulás I-VII. havi összege 570,9 milliárd forint. Ebből 219,5 milliárd forint a járulék címen átvett pénzeszköz, 206,3 milliárd forint a rokkantsági, rehabilitációs ellátások fedezetére átvett összeg. A Munkahelyvédelmi akciótervvel összefüggő hozzájárulás I-VII. havi összege 94,8 milliárd forint, míg a tervezett pénzeszközátvételé 47,1 milliárd forint. 2012-ben az I-VII. havi költségvetési hozzájárulás (a Nyugdíjbiztosítási Alaptól átvett pénzeszközzel együtt) 439,3 milliárd forint volt, amely 23,1%-kal kevesebb az idei értéknél.

Az egyéb bevételekből 67,5 milliárd forint bevétel keletkezett, amely az előirányzat 65,4%-a. Ezen belül a baleseti adóból 14,6 milliárd forint, a népegészségügyi termékadóból közel 10,5 milliárd forint, az egészségbiztosítási tevékenységgel kapcsolatos egyéb bevételekből 42,4 milliárd forint folyt be. Ez utóbbi alakulását alapvetően a gyógyszergyártók és -forgalmazók befizetése (37,5 milliárd forint) határozza meg.

3. A kiadások alakulása

Az Alap kiadásai az I-VII. hónapban 1 029,8 milliárd forintot tettek ki, amely a kiadási főösszeg 57,1%-a. Egy évvel korábban 999,3 milliárd forint volt az összes kiadás (a 2012. évi előzetes teljesítés 55,8%-a).

Az egészségbiztosítás pénzbeli ellátásokra 323,9 milliárd forintot fordított, amely a tervezett előirányzat felét haladja meg (58,1%). Ebből a rokkantsági és rehabilitációs ellátásokra fordított kiadások nagysága 207,0 milliárd forint, ami 2,5 milliárd forinttal alacsonyabb a 2012. év azonos időszakának értékénél. A pénzbeli ellátások közé tartozó gyermekgondozási díjra 54,1 milliárd forintot, míg táppénzre mintegy 34,1 milliárd forintot fordított az Alap. Mindkét ellátás esetében a 2013. évi I-VII. havi teljesítés (gyermekgondozási díj esetében 2,5 milliárd forinttal, táppénz tekintetében 1,3 milliárd forinttal) meghaladja az egy évvel korábbi értéket.

A legnagyobb kiadási előirányzatot képező gyógyító-megelőző ellátásra kifizetett I-VII. havi összeg 483,2 milliárd forint volt, ez 40,1 milliárd forinttal több, mint az összehasonlított időszaki érték. (A két év összehasonlításakor figyelembe kell venni azt, hogy a béremelés első üteme 2012-ben augusztustól került kifizetésre, valamint 2012 novemberétől az alapellátás - háziorvosi, fogorvosi és védőnői ellátás - finanszírozása 14%-kal megemelésre került.)

A gyógyszerek támogatására fordított I-VII. havi összeg 170,4 milliárd forintot tett ki, amely 16,0 milliárd forinttal kevesebb, mint az egy évvel ezelőtti teljesítés.

Az alapkezelő (OEP) I-VII. havi működési kiadásai mintegy 5,9 milliárd forintot tettek ki, a teljesítési arány 64,0%. A bázisidőszakban az erre a célra felhasznált összeg mintegy 0,4 milliárd forinttal volt több.

IV.

AZ ÁLLAMHÁZTARTÁS KÖZPONTI ALRENDSZERÉNEK FINANSZÍROZÁSA

A. Állományi adatok

A központi költségvetés adósságának nominális nagysága alapvetően három tényező miatt emelkedett az időarányosnál nagyobb mértékben. Az első tényező a tervezett éves devizakibocsátás, mely a február hónapban megvalósult devizapiaci kötvénykibocsátás, továbbá a belföldi Prémium Euró Magyar Államkötvény terv feletti értékesítése miatt növekedett az időarányosnál nagyobb mértékben. A devizakötvény kibocsátás és a PEMÁK értékesítés az év későbbi adósságlejáratait előfinanszírozza és átmenetileg az állam devizabetéteinek növekedését okozza. A második tényező a június hónapban megvalósult, 5000 fő feletti önkormányzatok adósságának átvállalása, mely miatt nagyjából a központi költségvetés devizaadóssága, kisebb részt a forintadósság emelkedett. Államháztartási szinten az adósságvállalás nem emelte az államadósságot, mivel az államháztartás egyik alrendszerétől csupán a másikhoz került át. Az adósságnövekedés harmadik tényezője a jelentős forintpiaci kibocsátás, mely egyrészt az időarányosnál nagyobb hiány finanszírozását szolgálta, másfelől a kedvező piaci helyzetből fakadó többletértékesítés következménye.

Az előzetes adatok szerint július végén a központi költségvetés forint- és devizaadóssága az alábbi táblázat szerint alakult:

(mrd Ft)	2012		2013		Változás	
	záró	%	július	%	mrd Ft	százalékpont
<i>Deviza</i>	8 326,6	40,2	9 189,9	40,9	863,3	0,7
<i>Állampapír</i>	5 014,1	24,2	5 875,8	26,1	861,7	1,9
<i>Hitel</i>	3 312,5	16,0	3 314,1	14,7	1,6	-1,2
<i>Forint</i>	12 042,4	58,1	13 113,9	58,4	1 071,5	0,2
<i>Állampapír</i>	11 475,6	55,4	12 419,9	55,3	944,3	-0,1
<i>Hitel</i>	566,8	2,7	694,0	3,1	127,2	0,3
<i>Összesen</i>	20 369,0	98,3	22 303,8	99,2	1 934,8	0,9
Egyéb kötelezettségek	351,1	1,7	170,4	0,8	-180,7	-0,9
<i>Mindösszesen</i>	20 720,1	100,0	22 474,2	100,0	1 754,2	

A központi költségvetés devizaadóssága július végéig 863,3 milliárd forinttal 9189,9 milliárd forintra nőtt. A devizaadósság külföldi devizakötvény kibocsátás következtében 712,4 milliárd forinttal, a Prémium Euró Magyar Államkötvény és a Letelepdedési kötvény kibocsátása következtében 557,8 milliárd forinttal, devizahitel-

felvétel és -átvállalás következtében 518,4 milliárd forinttal nőtt, ugyanakkor a devizaadósság törlesztése 1195,0 milliárd forintot tett ki az időszak során. A devizaadósság forintértéke az árfolyamváltozás következtében 269,8 milliárd forinttal nőtt és bruttó módon számítva a teljes adósság 40,9%-át tette ki július végén.

A teljes adósság 26,1%-át kitevő **devizakötvények** esetében februárban egy 2 milliárd dollár értékű, 10 éves lejáratú, fix kamatozású külföldi devizakötvény kibocsátásra került sor 438,4 milliárd forint értékben és egy 1,25 milliárd dollár értékű, 5 éves lejáratú, fix kamatozású külföldi devizakötvény kibocsátásra 274,0 milliárd forint értékben. Figyelembe véve a belföldi Prémium Euró Magyar Államkötvény és az újonnan kibocsátott Letelepdedési kötvény 557,8 milliárd forint értékű értékesítését, az 589,0 milliárd forint értékű devizakötvény törlesztést (amiből 152,4 milliárd forint volt a PEMÁK törlesztés) és a 180,5 milliárd forintos árfolyamvesztéséget, a devizakötvények állománya 5875,8 milliárd forintot tett ki július végén, amely 2012. év végéhez képest 861,7 milliárd forint növekedést jelent.

A **közvetlen külföldi és belföldi devizahitelek** – amelyek a nemzetközi szervezetektől, illetve külföldi bankoktól felvett, továbbá a belföldről átvállalt hitelek állományából adódnak össze – a teljes adósság 14,7%-át tették ki július végén. A vizsgált időszak alatt e külföldi és belföldi hitelek együttes állománya 100,4 milliárd forint EIB hitelfelvétel, 418,0 milliárd forintos önkormányzati adósságátvállalás, 606,0 milliárd forint törlesztés és 89,3 milliárd forint árfolyamvesztés következtében 1,6 milliárd forinttal nőtt és 3314,1 milliárd forintot tett ki a hónap végén.

A **költségvetés forintadóssága** július végéig 1071,5 milliárd forinttal nőtt és 13 113,9 milliárd forintot ért el.

A **forinthitelek állománya** a vizsgált időszakban 29,3 milliárd forint hitelfelvétel, 164,8 milliárd forint önkormányzati hitelátvállalás és 66,9 milliárd forint törlesztés következtében 127,2 milliárd forinttal nőtt. Így a központi költségvetés forinthitel állománya július végén 694,0 milliárd forint értékű hiteltartozásból állt.

Az összes adósság 55,3%-át kitevő, **forintban kibocsátott állampapírok** állománya 944,3 milliárd forinttal, 12 419,9 milliárd forintra nőtt július végéig. Mindez a piaci államkötvények állományának 462,0 milliárd forintos, a diszkont kincstárjegyek 135,2 milliárd forintos és a lakossági állampapírok 425,5 milliárd forintos növekedésének következménye. A nem piaci államkötvények állománya 78,3 milliárd forint törlesztés következtében csökkent.

A *lakossági állampapírokon* belül a kamatozó kincstárjegyek állománya a vizsgált időszakban 331,0 milliárd forinttal nőtt, a július végi állomány 766,4 milliárd forint volt. A 2012 májusától értékesített féléves kincstárjegy állománya 4,9 milliárd forintos növekedés következtében 15,3 milliárd forintra emelkedett július végéig. Az 1 és 2 éves *Kincstári Takarékjegyek* együttes állománya összesen 21,8 milliárd forinttal 306,1 milliárd forintra nőtt a vizsgált időszakban. A lakossági ügyfelek által vásárolható inflációhoz kötött kamatozású *Prémium Magyar Államkötvény* állománya 2013. július végén 67,8 milliárd forintos ez évi növekedés hatására 324,2 milliárd forintot tett ki. Július végén a lakossági állampapírok állománya 1412,1 milliárd forintot tett ki, ami 425,5 milliárd forint növekedést jelent 2012. december vége óta.

A *külföldi befektetők állampapír-állománya* júliusban 77,6 milliárd forinttal csökkent. A hó végi 4994,7 milliárd forintos állampapír-állomány 13,8 milliárd forinttal volt alacsonyabb a 2012. december végi állománynál. A külföldi állomány 5,8%-a, 289,8 milliárd forint diszkontkincstárjegy, 94,2%-a, 4705,0 milliárd forint államkötvény. A külföldi állomány átlagos hátralévő futamideje július végén 3,79 év volt.

A deviza államadósság kockázatainak csökkentése érdekében az ÁKK Zrt. swapműveleteket köt. A nemzetközi piaci szokványok alapján a swapműveletek miatt fennálló partnerkockázatok csökkentése érdekében a felek a swapok nettó értékének megfelelő fedezetet (betétet) helyeznek el egymásnál, amiből az adósságállomány részét képezik az ezen ügyletek után az ÁKK Zrt.-nél elhelyezésre került fedezeti összegek (az ún. mark-to-market betétek) az egyéb kötelezettségek soron. A vizsgált időszakban az egyéb kötelezettségek állománya összesen 180,7 milliárd forinttal csökkent. Az egyéb kötelezettségek állománya július végén 170,4 milliárd forintot tett ki.

B. Kamatok, hozamok alakulása

B/1. Elsődleges piac

A *diszkontkincstárjegyek júliusi aukcióin* a havi átlagos fedezettség az előző havi 1,7-ről 2,2-re emelkedett. A *kötvényaukciókon* a fedezettség az előző havi 4,5-ről 1,9-re csökkent.

A *3 hónapos diszkontkincstárjegy* utolsó júliusi aukcióján az átlaghozam az egy hónappal korábbi aukcióhoz viszonyítva 31 bázisponttal csökkent, és 3,97%-ot tett ki. A *12 hónapos kincstárjegy* utolsó júliusi aukcióján a kialakult átlaghozam 4,08% lett, amely 48 bázisponttal alacsonyabb az utolsó júniusi aukción kialakult átlaghozamnál.

A *3 éves kötvényaukción* a hozam 65 bázisponttal, 4,54%-ra csökkent az utolsó júniusi aukción kialakult átlaghozamhoz képest, az *5 éves kötvény* júliusi aukcióján az átlaghozam 4,97%-ot ért el, ami 68 bázispontos esést jelent a júniusi aukcióhoz képest, a *10 éves kötvény* 5,90%-os átlaghozama 41 bázisponttal marad el a júniusi aukción kialakult átlaghozamtól.

B/2. Másodlagos piac

A másodlagos piacon az időszak egészét tekintve a 3, 6 és 12 hónapos, valamint a 3 éves lejáratokon 19-29 bázisponttal csökkentek, az 5 éves lejáraton stagnált, míg a 10 és 15 éves lejáratokon 29-39 bázisponttal emelkedtek a referenciahozamok. A jegybank Monetáris Tanácsa júliusban 25 bázisponttal, 4,00%-ra csökkentette a jegybanki alapkamatot.

Az éven belüli hozamoknál a 3 hónapos hozam 23 bázisponttal 3,95%-ra, a 6 hónapos hozam 24 bázisponttal 3,96%-ra, a 12 hónapos hozam 29 bázisponttal 4,09%-ra csökkent. Az éven túli hozamoknál a 3 éves hozam 19 bázisponttal 4,92%-ra

mérséklődött, az 5 éves hozam 1 bázisponttal 5,45%-ra, a 10 éves hozam 29 bázisponttal 6,41%-ra, a 15 éves hozam 39 bázisponttal 6,91%-ra nőtt.

